

سخن ماه

اصلاح یا تغییر

درباره:

”پیش نویس اولیه لایحه اصلاح برخی از مواد قانون کار“

از: دکتر امیر هوشنگ امینی

داشته باشد- به گونه‌ای سیاسی تهیه و بعنوان ابزاری در دست سیاست‌بازان حرفه‌ای و کم یا بیش، گروه‌های فشار در اندام و پوشش‌های گوناگون قرار گرفته است. بنابراین، باید توجه داشت، مادام که قانون کار به گونه‌ای ریشه‌ای و با تکیه بر محوریت حفظ و نگاهداری کارگاه و ایجاد محیط شایسته سالاری برای کارگر و کارفرما و به دور از افکار و اندیشه‌های تخریبی ضد کارگر و کارفرما مورد بازنگری قرار نگیرد، فارغ از هرگونه تردید اصلاح برخی مواد آنها هم به صورت انتزاعی، از توان یاری رساندن به حفظ کارگاه، کارگر و کارفرما، برخوردار نخواهد بود. از این رو، روشن است که همچنان بعنوان مانعی فرا راه سرمایه‌گذاری، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و رشد و توسعه تولید باقی خواهد ماند.

قانون کار بایستی بر اساس توافق راستین کارگر و کارفرما و برای حفظ حقوق راستین طرفین توسط قانون نویس که معنا و مفهوم ویژه خود را دارد، تهیه و به تصویب رسانده شود تا آن که بتوان بدون دغدغه و با آسودگی خاطر آنرا بموقع اجرا درآورد، آنها هم به گونه‌ای که حقوق و وظایف اصولی هیچ یک از طرفین و حتی دولت نیز بر دیگری تحمیل نشود. لازم به ذکر است که انتشار

قطعی درباره آن را عهده کارگروهی متشکل از نمایندگان کمیسیون‌های دو گانه یاد شده و کارشناسان و متخصصان امور کار و کارفرمایی واگذار کرده است که حاصل آن در پایان این گفتار از نظر خواهد گذشت.

و اما به نظر می‌رسد پیش از ارایه نظرات مذکور درباره پیش نویس اولیه لایحه اصلاحی وزارت کار و امور اجتماعی که توسط کارگروه منتخب کمیسیون‌های مورد اشاره تهیه و ارایه شده، توجه به راستینه ای انکارناپذیر خالی از فایده نباشد و آن اینکه به طور کلی و اصولی قانون کار اگر نه از آغاز، اما دیرگاهی است نه تنها در ایران بلکه در بیشتر کشورهای جهان و بیش از همه در کشورهای رو به رشد و توسعه به دلایل و دستاویزهای سیاسی گوناگون که اکنون از بحث درباره آن در می‌گذریم، به دور از اصول و مبانی راستین مربوط تهیه و به موقع اجرا درآمده است. به این معنا که بیشترین آنها به جای آنکه با هدف حفظ و نگاهداری کارگاه و ایجاد محیطی مناسب برای شایسته سالاری کارگر و کارفرما تدوین و مورد تصویب قرار گرفته باشد- که بدون تردید سود همه جانبه و فراگیر سه‌جانبه کارگر، کارفرما و دولت و به تبع آن تولید و شکوفایی اقتصاد ملی و رفاه عمومی را در پی

بازار بحث و گفتگو درباره ضرورت بازنگری در قانون کار باز دوباره به آموزه روز و نقل بیشتر محافل و مجالس تبدیل شده است. راستینه ای که بعنوان یکی از عمده ترین موانع فراراه رشد و توسعه، تولید، بویژه جلب و حمایت سرمایه و سرمایه گذاری داخلی و خارجی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید، رویارویی با بیکاری و به تبع آن رشد و توسعه اقتصادی و در نهایت رفاه عمومی همواره مورد درخواست بخش تولید و کلیه کارشناسان و دست اندرکاران مربوط بوده است؛ آن هم در زمانی که وزارت کار و امور اجتماعی با اعلام اصلاح برخی از مواد قانون کار و تهیه پیش‌نویس اولیه لایحه‌ای در این زمینه که متن آن برای آگاهی و اظهارنظر عموم در جراید منتشر شده و برای اظهار نظر به سازمان‌ها، تشکل‌ها و انجمن‌های مربوط و متاثر از قانون کار ارسال گردیده. ناگفته روشن است که برخی از سازمان‌ها پیش‌نویس مذکور را مورد بحث و بررسی و نقد قرار داده و درباره آن به اظهار نظر پرداخته‌اند. از جمله این سازمان‌ها باید اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران را نمونه آورد که پیش‌نویس مورد اشاره را در کمیسیون‌های تخصصی صنعت و بازرگانی اتاق ایران مورد بحث و بررسی قرار داده، بررسی نهایی و اظهار نظر

پیش‌نویس اولیه اصلاح قانون کار که از سوی وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و منتشر شده است، هر چند با مختصر ملاحظاتی از تایید کارفرمایان برخوردار است، اما با مخالفت برخی از تشکل‌های کارگری با این ادعا که اصلاحات موجب تسهیل اخراج کارگران خواهد شد، روبرو شده است. در حالی که در سال‌های متمادی همواره نظر بر این بوده است که از جمله انتقادهای وارد به این قانون از سوی کارفرمایان و صاحبان سرمایه، اعم از داخلی و خارجی، همانا حمایت بیش از حد قانون از کارگر بوده است، هر چند در عمل نه تنها نمی‌توان آنرا حمایت از کارگر نامید، بلکه بیش از همه موجب کاهش توان کاری کارگر، محیط‌کار و امکان بهره‌گیری از سرمایه، اعم از داخلی و خارجی می‌باشد؛ راستینه‌ای که موجب کاهش بهره‌وری و کارآیی کارگران دایم گشته، سبب می‌شود کارفرمایان تشویق شوند به جای استفاده از کارگران دایم به کارگران موقت روی آور شوند؛ زیرا کارگران موقت را طبق قانون می‌توان جایگزین کرد. به هر حال از آنجا که هدف از انجام این گفتار تنها پرداختن به موارد موضوع پیش‌نویس اولیه اصلاحیه برخی از مواد قانون کار می‌باشد که در کارگروه منتخب کمیسیون‌های تخصصی و دوگانه صنعت و بازرگانی اتاق مورد بحث و بررسی و اظهار نظر قرار گرفته است، به نظر می‌رسد بنا به وعده بایستی حاصل کارگروه را از نظر بگذرانیم و در انتظار نظرات احتمالی خوانندگان عزیز باشیم.

روشن است که پیش شرط کار ملاحظه متن پیش‌نویس اولیه لایحه خواهد بود که در پی و پس از ارایه نظرات اصلاحی کارگروه عنوان خواهد شد.

نظرات اصلاحی کارگروه

با توجه به نتایج حاصل از بررسی پیش‌نویس اصلاحیه قانون کار در کارگروه مشترک کمیسیون‌های تخصصی صنعت و معدن و بازرگانی و توسعه صادرات اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و بحث پیرامون طرح پیشنهادی وزیر محترم کار و

امور اجتماعی (که در پایان همین‌بخش از نظراتان می‌گذرد)، ضمن اعلام این مساله که اصلاح مواد مذکور کافی به مقصود نیست، پیشنهادات و نظرات کارگروه برای اصلاح پیش‌نویس اولیه لایحه اصلاحی برخی از مواد قانون کار تهیه شده توسط وزارت کار و امور اجتماعی به شرح زیر ارایه می‌شود:

۱- در مورد تبصره ۳ اضافه شده به ماده ۷ قانون کار پیشنهاد می‌گردد:

عبارات "در فرم مخصوص" و "توسط وزارت کار و امور اجتماعی" حذف گردد و این تبصره بصورت زیر پیشنهاد شود:

"قراردادهای با بیش از ۳۰ روز باید به صورت کتبی و در چارچوب قوانین و مقررات تهیه و در اختیار طرفین قرار گیرد."

۲- در مورد تبصره اصلاحی ماده ۲۴ قانون کار پیشنهاد می‌گردد:

با توجه به اینکه مزایای پایان کار کارگران از جمله مزایایی است که می‌بایست به نسبت مدت زمان فعالیت کارگر به وی تعلق گیرد، و موقع تسویه حساب کارگر بایستی محاسبه و پرداخت شود.

تبصره الحاقی: کلیه کارگران شاغل فارغ از دایم یا موقت، مشمول مقررات بیمه اجتماعی از طرف کارفرما می‌باشند.

۳- در مورد بند "ز" اضافه شده به ماده ۲۱ قانون کار نیز پیشنهاد می‌شود:

عبارت "کاهش توان جسمی کارگر که موجب رکود تولید گردد (معرفی به بیمه)" حذف گردد چرا که با توجه به موارد مطرح شده در ابتدای بند "ز" موضوعیت ندارد و همچنین پیشنهاد می‌گردد، در هیات اشاره شده در این بند ریاست اتاق بازرگانی و یا نماینده ایشان و نماینده تشکل‌های کارفرمایی نیز حضور داشته باشند، به طور کلی اصلاحات مدنظر در بند "ز" به صورت زیر پیشنهاد می‌شود:

"کاهش تولید و تغییرات ساختاری در اثر شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و لزوم تغییرات گسترده در فناوری، در صورت عدم توافق کارگر و کارفرما و یا در صورت انحلال شرکت یا تعطیلی کارگاه یا انتقال محل به شهرستان‌های دیگر، با

کسب مجوز از مراجع ذیربط با تایید هیاتی مرکب از استاندار و یا معاونان، روسای سازمان‌های کار و آموزش فنی و حرفه‌ای و صنایع و معادن استان و ریاست اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا نماینده اتاق و نماینده‌ای از تشکل‌های کارفرمایی و یک نفر نماینده کارگران واحد و کارفرما و یا نماینده کارفرمای واحد مربوطه امکان‌پذیر است."

۴- در مورد ماده ۲۷ قانون کار و تبصره-های اصلاحی آن:

الف) عبارت "جایگزینی کارگر جدید" در متن ماده ۲۷ حذف گردد و عبارت "بابت هر سال سابقه ۳۰ روز به عنوان خسارت تعیین نمایند" در پاراگراف دوم متن ماده مذکور حتما قید شود.

ب) همچنین پیشنهاد می‌شود تبصره ۱ ذیل ماده ۲۷ حذف شود.

۵- در مورد ماده ۳۰ قانون کار پیشنهاد می‌شود تبصره‌ای با مضمون زیر به تبصره‌های ذیل این ماده اضافه شود:

"لازم است پس از اعلام تاریخ آمادگی مجدد کارگاه به اداره کار محل مبنی بر آغاز فعالیت، کارگران موظف باشند حداکثر در مدت زمان ۶۰ روز به کارگاه مربوط مراجعه و مشغول به کار شوند، در غیراین صورت مستغفی تلقی خواهند شد."

۶- در مورد ماده ۴۱ قانون کار و تبصره‌های اصلاحی آن:

بند ۳: حداقل دستمزد کارگران موقت برابر با حداقل دستمزد کارگران دایم می‌باشد.

۷- کلیات ماده ۱۱۲ قانون کار مورد قبول می‌باشد.

۸- در مورد ماده ۱۱۹ الحاقی مکرر اضافه شده به ماده ۱۱۹ قانون کار پیشنهاد می‌گردد، با توجه به اینکه ایجاد سازمانی دولتی به منظور اهداف اشاره شده در این ماده الحاقی با بند ج اصل ۴۴ قانون اساسی ابلاغیه مقام معظم رهبری در زمینه گسترش سازمان‌های دولتی، مغایرت دارد لذا ضروری نیست سازمان دولتی جدیدی برای ارایه مجوزهای کاربایی تشکیل گردد.

۹- پیشنهاد می‌گردد ماده ۱۳۰ قانون کار

و تبصره‌های ذیل این ماده حذف شود.

۱۰- متن ماده ۱۳۱ و تبصره‌های شماره ۱، ۴ و ۵ ذیل این ماده مورد تایید است بنابراین پیشنهاد می‌گردد، حفظ شوند ولی تبصره‌های ۲، ۳ و ۶ این ماده به شکل زیر اصلاح گردد. الف) عبارت "اطلاع و انعکاس به وزارت کار و امور اجتماعی" در متن تبصره ۲ به جای عبارت "تسلیم به وزارت کار و امور اجتماعی جهت ثبت" جایگزین شود. این تبصره به شکل زیر پیشنهاد می‌گردد:

"کلیه انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوطه به هنگام تشکیل موظف به تنظیم اساسنامه با رعایت مقررات قانونی و طرح و تصویب آن در مجمع عمومی و ملزم به اطلاع و انعکاس به وزارت کار و امور اجتماعی می‌باشند."

ب) در مورد تبصره ۳ پیشنهاد می‌گردد تبصره ۳ ذیل ماده ۱۳۰ پیشنهادی در اصلاحیه مربوطه جایگزین این تبصره در ماده ۱۳۱ شود، با این تفاوت که عبارت "تشکل‌های حایز اکثریت" حذف و عبارت "مجمع تشکل‌های ثبت شده" قید شود.

ج) پیشنهاد می‌گردد تبصره ۶ ذیل ماده ۱۳۱ به صورت زیر اصلاح گردد:

"آیین‌نامه نحوه انتخابات نمایندگان مذکور در تبصره ۳ این ماده طرف یکماه پس از تصویب این قانون توسط شورایی عالی کار، به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید."

۱۱- پیشنهاد می‌گردد ماده ۱۳۲ و ماده ۱۳۶ قانون کار حذف شود.

۱۲- مواد ۱۳۵ و ۱۳۷ قانون کار عیناً حفظ شود و تنها پیشنهاد می‌گردد تبصره ذیل ماده ۱۳۷ به شکل زیر اصلاح شود:

"آیین‌نامه‌های انتخابات شورای مرکزی و اساسنامه تشکیلات مرکزی کارفرمایان و همچنین کارگران، جداگانه توسط شورایی عالی کار تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید."

۱۳- پیشنهاد می‌گردد تبصره اضافه شده به ماده ۱۹۱ به صورت زیر اصلاح شود:

"تغییر در تعریف کارگاه‌های کوچک مشمول حکم ماده فوق از لحاظ تعداد"

کارگران و یا میزان سرمایه‌گذاری و گردش مالی سالانه به شرایط اقتصادی و کلیه قوانین و مقررات متغیر با قانون فوق موکول به پیشنهاد شورایی عالی کار و تصویب هیات وزیران می‌گردد."

متن اصلاحی اولیه و پیشنهادی

وزارت کار و امور اجتماعی

الف: به ماده ۷ قانون، ۲ تبصره به شرح زیر اضافه می‌گردد:

- تبصره ۳: قراردادهای با بیش از ۳۰ روز باید به صورت کتبی و در فرم مخصوص که توسط وزارت کار و امور اجتماعی در چارچوب قوانین و مقررات تهیه و در اختیار طرفین قرار می‌گیرد، باشد.

- تبصره ۴: کارفرمایان موظفند به کارگران با قرارداد موقت به نسبت مدت کارکرد مزایای قانونی پایان کار به ماخذ هر سال یک ماه آخرین مزد پرداخت نمایند.

ب: متن زیر بعنوان تبصره به ماده ۲۴ قانون به شرح زیر اضافه می‌گردد:

کارفرمایان موظفند مزایای پایان کار کارگران با قرارداد موقت را به صورت ماهانه و در صورت درخواست کارگران با قرارداد دایم را به صورت ماهانه و یا سه ماه یکبار به حساب پس‌اندازی که بنام کارگر در یکی از صندوق‌ها و یا موسسات اعتباری و یا بانک‌ها، که از طرف وزارت کار و امور اجتماعی مجوز اخذ نموده‌اند، واریز نمایند.

ج: بند ز به شرح زیر به ماده ۲۱ قانون کار اضافه می‌شود:

- ز: کاهش تولید و تغییرات ساختاری که در اثر شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و لزوم تغییرات گسترده در فن‌آوری با تایید هیاتی مرکب از استاندار و یا معاون ایشان، روسای سازمان‌های کار و آموزش فنی و حرفه‌ای و صنایع و معادن استان و یک نفر نماینده کارگران واحد و کارفرما و یا نماینده کارفرمای واحد مربوطه

د: ماده ۲۷ و تبصره‌های آن به شرح زیر تغییر می‌یابد:

هرگاه کارگر در انجام وظایف قصور ورزد

و یا آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاه را نقض نماید، کارفرما می‌تواند پس از ابلاغ حداقل دو بار تذکر کتبی که فاصله میان آنها کمتر از پانزده روز نباشد، ضمن اطلاع به شورای اسلامی کار واحد و یا تشکل کارگری موجود در کارگاه (در صورت وجود) با جایگزین نمودن کارگر جدید و پرداخت مطالبات و حقوق معوقه و همچنین پرداخت سنوات به نسبت هر سال سابقه معادل با یک ماه آخرین حقوق به کارگر، نسبت به فسخ قرارداد اقدام نماید.

- کارگر اخراجی ظرف ده روز می‌تواند به مراجع مذکور در فصل حل اختلاف شکایت نماید و مراجع مذکور موظفند خارج از نوبت به شکایت رسیدگی نموده در صورتی که کارگر مقصر تشخیص داده نشود، هیات حل اختلاف می‌تواند با توجه به مدت کار و میزان مزد و سن و عائله کارگر و سایر شرایط و اوضاع و احوال اضافه‌بر وجوه مذکور در فوق مبلغی که از جمع مزد دو سال کارگر تجاوز نکند، به‌عنوان خسارت تعیین نمایند. کارفرما مخیر به پرداخت این خسارت و یا بازگرداندن کارگر به کارگاه خواهد بود. رای هیات مذکور قطعی و لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره ۱: در صورت عدم پرداخت بیمه بیکاری کمتر از یکسال برای کارگر، دو سوم از خسارت مذکور به کارگر و یک سوم به صندوق بیمه‌بیکاری پرداخت خواهد شد. کارگر مذکور مشمول مستمری بیکاری می‌باشد.

- تبصره ۱ فعلی ماده ۲۷ قانون حذف و تبصره ۲ ماده ۲۷ قانون عیناً باقی می‌ماند.

ه- عبارت زیر به آخر جمله تبصره ماده ۳۰ قانون اضافه می‌گردد:

- "وزارت کار و امور اجتماعی موظف است اساسنامه صندوق فوق و همچنین آیین‌نامه میزان دریافت حق بیمه بیکاری و میزان مشارکت دولت در این خصوص و شرایط، مدت و نحوه پرداخت حق بیمه بیکاری به کارگران موقت و دایم و نیروی کاری که بیشتر از یکسال با داشتن کارت مهارت شغلی بیکار می‌باشد را ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران برساند. پس

از تصویب اساسنامه و آیین‌نامه فوق کلیه امکانات و تجهیزات و اعتبارات مربوط به حساب بیمه بیکاری به این صندوق واگذار می‌شود.

و: بند ۳ و بند ۴ به شرح زیر به ماده ۴۱ اضافه می‌گردد:

۳- حداقل مزد کارگران در قرارداد با مدت موقت حداقل ۱۰ درصد از حداقل مزد تعیین شده توسط شورای عالی کار بیشتر خواهد بود.

۴- مزد کارآموزان مشمول بند ب ماده ۱۱۲ این قانون سی درصد کمتر از حداقل مزد تعیین شده توسط شورای عالی کار می‌باشد. دولت موظف است بخشی از مزد و یا حق بیمه حوادث را همه ساله در بودجه سنواتی منظور و توسط وزارت کار و امور اجتماعی پرداخت نماید.

ز: ماده ۹۶ قانون حذف و عبارت زیر بعنوان ماده ۹۶ جدید به شرح زیر خواهد بود:

به منظور اجرای صحیح قانون و ضوابط مربوط به حفاظت فنی، بهداشت کار، ارتقای فرهنگ ایمنی و حفاظتی، پیشگیری از بیماری‌ها و حوادث شغلی، نظارت بر حسن اجرای شرایط و روابط کار، تخصصی نمودن و تجمیع اقدامات بازرسی در کارگاه‌ها و ایجاد نظم و تسهیل امور و افزایش اعتماد و همکاری در محیط کار و ارتقای بهره‌وری، سازمانی بنام سازمان بازرسی کار با همکاری دستگاه‌های ذیربط وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی تشکیل می‌گردد.

اساسنامه سازمان فوق ظرف مدت سه ماه به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ح: عبارت (و از ۱۸ سال تمام بیشتر نباشد) از انتهای متن بند ب ماده ۱۱۲ قانون حذف می‌گردد.

ط: ماده ۱۱۹ الحاقی مکرر به شرح زیر به ماده ۱۱۹ و تبصره‌های آن اضافه می‌گردد:

- ماده ۱۱۹ مکرر: به منظور تنظیم بازار کار و تعادل بخشیدن آن و ایجاد اشتغال فراگیر در همه بخش‌های اقتصادی و ایجاد زیرساخت‌ها و تجهیزات و برنامه‌های لازم و

آموزش و توسعه کسب و کار و کارآفرینی و صدور مجوزهای لازم در امور کاریابی، کارآفرینی و اشتغال و اعزام نیروی کار به خارج از کشور و جلوگیری از اشتغال غیرمجاز اتباع خارجی در ایران و نظارت و هماهنگی و انسجام در سیاست‌ها و اجرای برنامه‌ها و ایجاد بانک اطلاعات بازار کار سازمانی به نام سازمان اشتغال و کارآفرینی وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی تشکیل می‌گردد.

اساسنامه سازمان فوق توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و ظرف ۳ ماه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ی: مواد ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۵، ۱۳۶ و ۱۳۷ قانون و کلیه تبصره‌های این مواد حذف و متن زیر بعنوان ماده ۱۳۰ و تبصره‌های آن منظور می‌گردد:

در اجرای اصول ۲۶ و ۱۰۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به منظور تبلیغ و گسترش فرهنگ انقلاب اسلامی و ترویج فرهنگ کار و ایمنی و همچنین برای حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی در جهت بهبود وضع کارگران و کارفرمایان که خود متضمن حفظ منافع جامعه باشد، کارگران مشمول قانون کار و کارفرمایان یک واحد، یک حرفه و یا صنعت می‌توانند مبادرت به تاسیس انجمن اسلامی، تشکیل شورای اسلامی کار یا انجمن صنفی و یا انتخاب نماینده خود نمایند.

تبصره ۱: به منظور هماهنگی در انجام وظایف محوله و قانونی، تشکلهای موضوع این ماده می‌توانند با هماهنگی و نظارت وزارت کار و امور اجتماعی و رعایت قوانین و مقررات مربوط، نسبت به تشکیل مجمع تشکلهای استان و مجمع عالی کشوری اقدام نمایند.

تبصره ۲: آیین‌نامه چگونگی و محل تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن‌های اسلامی به وسیله وزارتین کار و امور اجتماعی، کشور و سازمان تبلیغات اسلامی و آیین‌نامه مربوط به سایر تشکلهای موضوع این ماده توسط شورای عالی کار تهیه و به تصویب هیات

وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳: نمایندگان کارگران و کارفرمایان در شورای عالی کار، شورای عالی ایمنی و بهداشت کار، شورای عالی اشتغال، شورای عالی تامین اجتماعی، کنفرانس بین‌المللی کار، مراجع حل اختلاف و نظایر آنها از بین تشکلهایی که حایز اکثریت و یا مجمع تشکلهای ثبت شده انتخاب و معرفی می‌گردند. در صورت عدم تشکیل و یا فقدان هر یک از تشکلهای مربوط، نمایندگان کارگران و کارفرمایان در مجمع، شوراهای مراجع حل اختلاف و نظایر آنها به انتخاب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط شورای عالی کار تهیه و به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی خواهد رسید.

تبصره ۴: تشکلهای مذکور در این ماده موظفند با توجه به نمونه اساسنامه تهیه شده از سوی وزارت کار و امور اجتماعی و با رعایت مقررات قانونی، اساسنامه تشکیل مربوط را پس از طرح و تصویب در مجمع عمومی جهت ثبت به وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم نمایند. وزارت کار و امور اجتماعی حداکثر (ظرف مدت یکماه در صورت انطباق اساسنامه با قانون و مقررات)، نسبت به ثبت آن اقدام می‌نماید.

تبصره ۵: ثبت تشکلهای مذکور در چارچوب صنفی در دیگر مراجع قانونی نافذ حق ثبت آنها در وزارت کار و امور اجتماعی به عنوان تشکل صنفی نمی‌باشد.

ک: متن زیر بعنوان تبصره ماده ۱۹۱ قانون اضافه می‌شود:

- تبصره: تغییر در تعریف کارگاه‌های کوچک مشمول حکم ماده فوق از لحاظ تعداد کارگران و یا میزان سرمایه‌گذاری و گردش مالی سالانه با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی با پیشنهاد شورای عالی کار و تصویب وزیر کار و امور اجتماعی انجام خواهد شد.

م: کلیه قوانین و مقررات مغایر با قانون فوق لغو می‌گردد.

